

Global Storylines jako příležitost pro participativní a partnerskou výuku s globálním rozměrem

8.9.2014

Ivana Márová (DSP)

Mgr. Lenka Slepíčková, Ph.D.

Storylines

- Skotská metoda (2.pol.20.stol)
- „*Storylines představuje styl práce, uvažování a plánování, který umožňuje učitelům a žákům vytvořit smysluplné partnerství v edukačním procesu*“

Bell, S., Hakness, S., White, G. 2006

- Bezpečné prostředí fiktivního příběhu umožňuje žákům a učitelům prozkoumat náročná (kontroverzní) témata
  - Prostor pro participaci – rozvíjí zodpovědnost žáků za dění kolem nich i ve světě
  - Rozvoj kritického myšlení
  - Inkluzivní potenciál

Globální Storylines

Základní charakteristika

- Původní Storylines jsou zde **obohaceny** o témata související s globálním občanstvím
- Zdůrazňuje využití **dramatu** jako základního **prostředku učení**
- Využití příběhu a vyprávění podporuje **participaci, inkluzi, spolupráci a partnerskou výuku**
- Více než o metodu se jedná o **pedagogický přístup** vycházející z předpokladu, že učení je aktivní a nepřetržitý proces, nikoliv činnost vázaná na pedagogický dozor a školní prostředí
- V kontextu českých škol je **více známé strukturované drama**

Globální Storylines

Realizace

- Příběh, inscenován v epizodách učitelem, vytváří rámec pro výuku (3-5 měsíců)
- Propojuje prvky projektové výchovy, dramatické výchovy, výuky napříč předměty a aktivní role žáka
- Metodika velice flexibilní
  - Možnost přizpůsobení práce potřebám a možnostem třídy a prostor pro reflexi učitele
- V rámci příběhu vytvářejí žáci fiktivní komunitu, která čelí výzvám globálního dimenzi (setkávání kultur, zabírání půdy, nedostatek vody, apod.)
- 4 příběhy – určeny pro 1. i 2.stupeň ZŠ
  - Obr od Bodláčí hory (žáci cca do 10 let)

Globální rozvojové vzdělávání

„je celoživotní vzdělávací proces, který přispívá k pochopení rozdílů a podobností mezi životy lidí v rozvojových a rozvinutých zemích a usnadňuje porozumění ekonomickým, sociálním, politickým, environmentálním a kulturním procesům, které je ovlivňují. Rozvíjí dovednosti a podporuje vytváření hodnot a postojů tak, aby lidé byli schopni a ochotni aktivně se podílet na řešení lokálních a globálních problémů. Globální rozvojové vzdělávání směřuje k přijetí zodpovědnosti za vytváření světa, kde mají všichni lidé možnost žít důstojný život.“

Ministerstvo zahraničí ČR

NÁRODNÍ STRATEGIE GLOBÁLNÍHO ROZVOJOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

PRO OBDOBÍ 2011 - 2015

Ministerstvo zahraničních věcí
České republiky

Projekt

2013-2015

- Centrum globálního vzdělávání NaZemi
- IVIV PdF MU
- Cíle projektu:
  1. Uvedení metodiky do prostředí českých škol
  2. Hodnotit dopad metodiky na učitele a žáky
  3. Zjistit, jak metodika přispívá k participativním přístupům ve výuce, ke kritickému myšlení, k partnerství mezi učitelem a žáky, k vytváření inkluzivního prostředí a k práci s globálními a komplexními tématy

Metodologie

- Sběr dat ve školách
  - 2-3 pozorování v každé škole
    - Reakce dětí v běžném vyučování a při realizaci epizody
  - Rozhovory
    - S dětmi
    - S učiteli
- Záznamy rozhovorů ze skupinových setkání s učiteli
- Analýza psaných reflexí učitelů
  - Reflexe každé epizody
- Materiální a fyzické výstupy činností v rámci příběhu
- Zapojeno:
  - 3 ZŠ, 2 MŠ (8 učitelů)

Výsledky prvního cyklu implementace GSL

- Příběh – Motivující prvek výuky

„Děti vidím jinak než v běžných předmětech - v jiných situacích, jiném chování, berou to tak, že se teď neučíme a proto se na to těší a berou to naplno, dělají to spontánně, intuitivně, přirozeně, dětem se líbí ve škole když „obrujeme“ více, než když „neobrujeme“... přináší nám to vzájemně hezké, jiné chvíle.“

„V momentě, kdy začnou reagovat normálně pasivní děcka, tak mně naskočí husí kůže z toho, že to funguje a že má smysl.“

(ze skupinové diskuze s učiteli)

Výsledky prvního cyklu implementace GSL

- Participace žáků ve vzdělávání
„Děcka hodně bavilo studium obrů, hodně toho nanosili, vyhledávali zdroje a psali to na web. Šli do toho sami, spontánně. A oni opravdu chodili a ptali se doma, nosili knížky a tak.“
- Pozitivní ovlivnění kázně a atmosféry ve třídě
„Měla jsem ve třídě problémového chlapečka, tak jsem nebyla zvyklá na klidné dny. Ale teď, kdo lumpačil už nelumpačí. Kázeňské problémy zmizely, neřeším nic, máme hezké dny.“
- Rozvoj imaginace žáků a sebevědomí žáků

(ze skupinové diskuze s učiteli)

Výsledky prvního cyklu implementace GSL

- Inkluzivní potenciál příběhů
„XY je takový introvert. On vždycky sedí někde v koutě, straní se kolektivu. Ale dnes tu debatu úplně řídil, najednou byl ten hlavní.“
- Rozhodovací procesy
„Byli samostatní, schopni diskuze, zodpovědní k té práci ve vesnici. Před dvěma měsíci by se na to vykašlali. Byli jiní, rychlejší, bystřejší.“
- Změna pozice pedagoga
„Jsem ráda, že jsme do toho šli a dali jim prostor pro jiné způsoby a metody práce, než na jaké jsou zvyklí z běžné výuky. A určitě se to teď promítá dál do vyučování. Já k nim přistupuji jinak a asi i oni ke mně a je v tom kolektivu nesmírný klid a přátelské prostředí.“
(ze skupinové diskuze s učiteli)

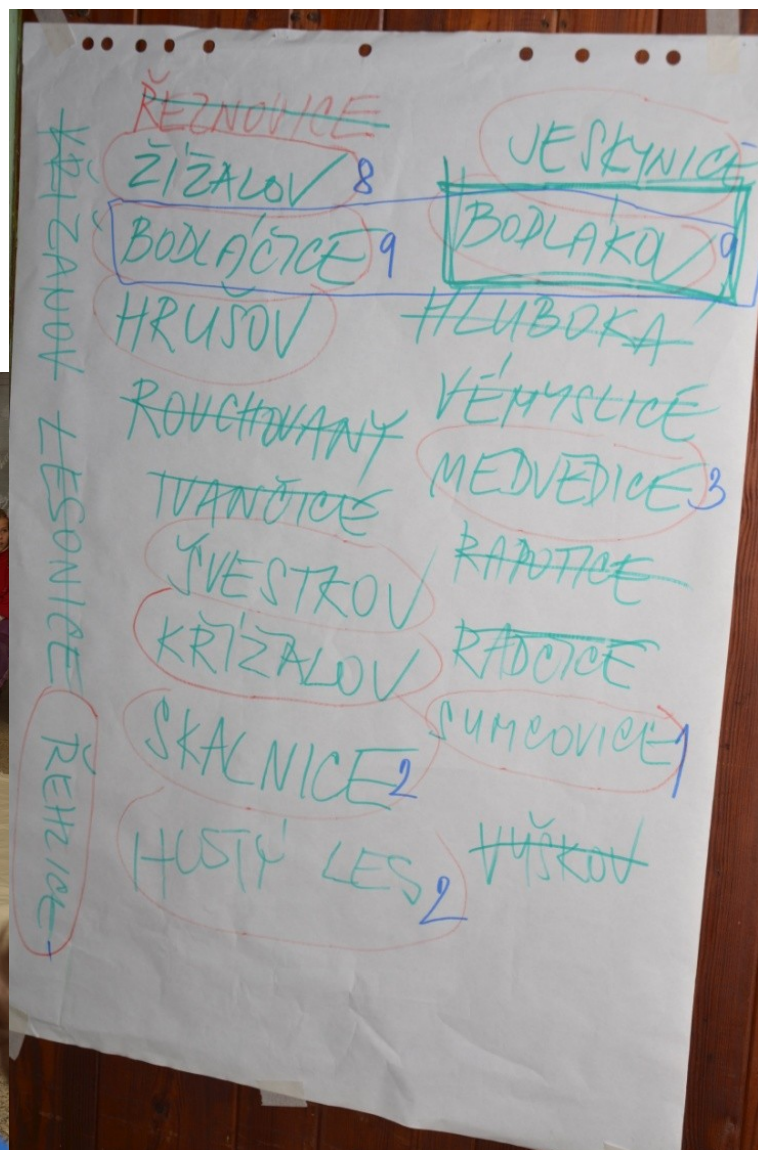
Pozorování ve školách ZŠ Ostopovice

Pozorování ve školách ZŠ Ostopovice

Pozorování ve školách ZŠ Řeznovice

Materiální a fyzické výstupy

Obr od Bodlačr hory

Byla jednou jedna vesnice.

V ní žil malý kluk, který měl rád procházky po okolí.

Jednoho sobotního odpoledne se procházel po lese a překvapil ho strašlivý rámus.

BUM BUM

Materiální a fyzické výstupy

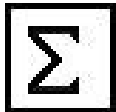
- „Děti v rolích se změní, každá situace nabyde vážnosti, snaží se jednat jako dospělí, změní slovník, jsou důležití lidi z Bodlákova, kteří se snaží vyřešit problém.“
- „Ukázali mi schopnost už takových polodospěláků, nebojím se s nima bavit na úrovni dospělých lidí, že vím, že jsou zodpovědní, mají to v sobě a prostě nedělat z nich ty malý blbečky.“

Výzvy a shrnutí

- Shrnutí

- Využití příběhu ve výuce má motivační charakter
- Pozitivní vliv na kázeň, rozvoj imaginace a sebevědomí dětí
- Inkluzivní potenciál
- Participace dětí ve výuce, výuka ke zodpovědnosti
- Změna pozice učitele

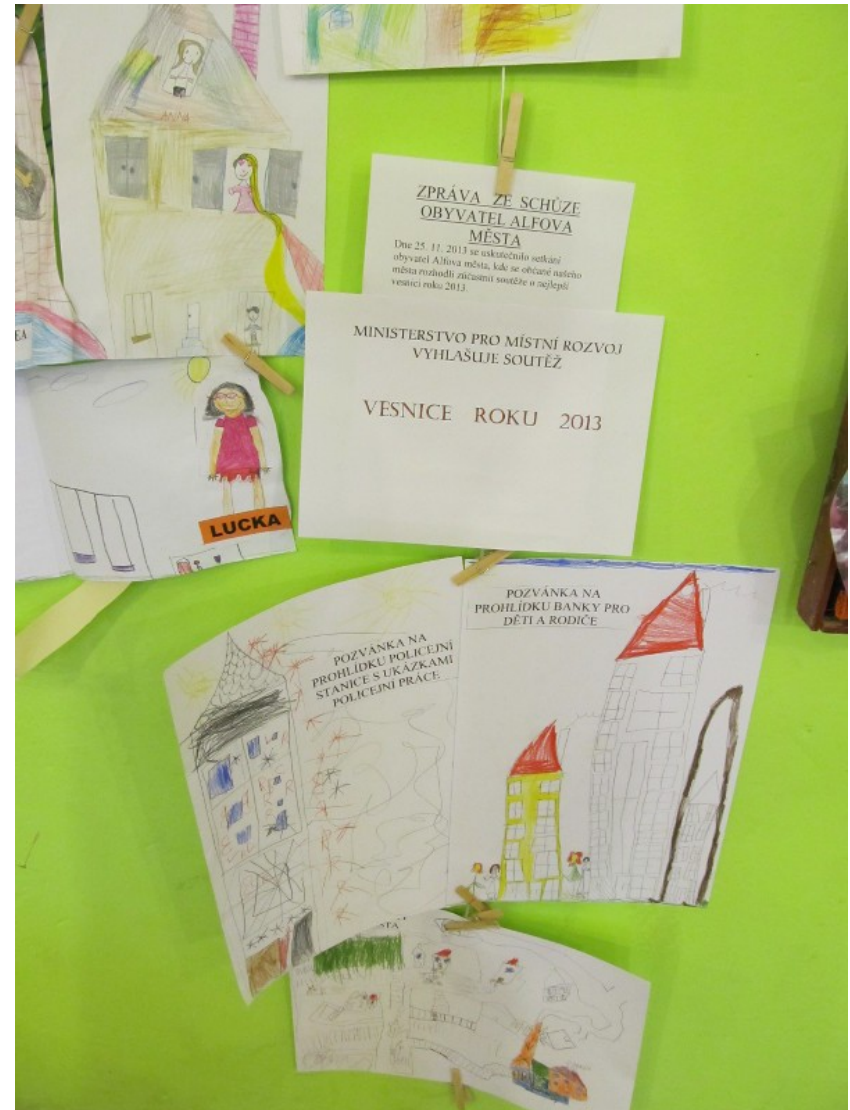
- Výzvy

- Realizace příběhu závislá na čtenářských a psacích dovednostech
- Problematické propojení s výukou
- Vysoké nároky na učitele (časové)
- Konflikt režimu GSL a režimu školy
- Problematické zapojení absentujících dětí
- Kontrola ze strany rodičů

Výhled projektu

- Školní rok 2014/2015 – 2.cyklus implementace metody Global Storylines do prostředí českých škol
- Příběhy:
  - Obr od Bodláčí hory
  - Půda
  - Vodní zdroj
- Účastní se:
  - 8 škol (16 pedagogů)

Závěr

„Zodpovědní, pracovití, přemýšliví, a to myslím jsou plody těch dvou měsíců v reálném životě.“

(z rozhovoru s učiteli)

DĚKUJI ZA POZORNOST

